

Reactie dd. 08-03-2026 Adviesraad Sociaal Domein Ouder-Amstel op het Integraal beleidsplan Sociaal Domein gemeente Ouder-Amstel

'Een veerkrachtig, vitaal en inclusief Ouder-Amstel', versie 3.0 dd. 13-02-2026

Op 16 februari jl. ontvingen wij, de leden van de Adviesraad Sociaal Domein Ouder-Amstel, de adviesaanvraag voor versie 3.0 van het beleidsplan Sociaal Domein met de bedoeling dat dit advies meegenomen wordt in versie 4.0 van het plan, de definitieve versie die voor besluitvorming wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Reactie College B&W op 1^e advies

Tevens ontvingen wij op 19 februari jl. de reactie van het College van B&W op ons advies van 12 januari jl. over de Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder (versie 15-10-2025), waarvoor hartelijk dank.

Op de brief van het College hebben wij nog op twee passages nog een reactie:

- Tegelijkertijd willen wij benadrukken dat de adviesraad zelf ook een belangrijke rol vervult in het actief ophalen van signalen uit de samenleving. Als gemeente creëren wij randvoorwaarden en delen wij relevante informatie, maar voor een gedragen advies is het essentieel dat de adviesraad structureel en aantoonbaar inwoners en cliënten raadpleegt. Wij nodigen u uit deze verantwoordelijkheid nadrukkelijk te blijven oppakken in uw advisering. Dit is voor de gemeente van grote toegevoegde waarde.

Deze opmerking loopt niet helemaal synchroon met de reactie van de gemeente op een eerder voorstel van de Adviesraad (hierna: ASD) over het raadplegen van ervaringsdeskundige inwoners uit de gemeente. Wij staan hier van harte achter. Het lijkt ons handig de bedoeling en aanpak hiervan een volgende vergadering nader te bespreken met de wethouder Sociaal Domein.

- U vraagt aandacht voor toezicht, handhaving en risico's aan de aanbodzijde. Hoewel dit in de richtinggevende nota niet uitvoerig wordt uitgewerkt, is het een wezenlijk onderdeel van ons uitvoeringsinstrumentarium. Wij werken hieraan via contractmanagement, regionale samenwerking en het Veiligheidsplan (OOV). We kiezen er bewust voor om deze operationele aspecten niet centraal te stellen in een richtinggevende beleidsnota of in een integraal beleidsplan, maar zij krijgen in de praktijk wel degelijk structurele aandacht.

De ASD vindt toch dat er in deze nota meer aandacht moet worden gegeven aan het risico op zorgfraude door zorgcowboys, dus aan de malavide aanbieders. We maken ons zorgen over dit fenomeen. Zorgfraude zorgt ervoor dat de financiële middelen niet bij de cliënten terecht komt en/ of dat cliënten niet de juiste of helemaal geen zorg krijgen. De ASD stelt voor dat er in de nota beleid wordt omschreven, dat later kan worden uitgewerkt in concrete maatregelen. Zo kan dit onderwerp niet aan de aandacht ontsnappen. Mogelijk kan gezamenlijk worden opgetrokken met de partners in DUO-plus-verband en Amsterdam.

In het navolgende gaan wij in met vragen, opmerkingen en aandachtspunten op versie 3.0 van het Integrale beleidsplan Sociaal Domein gemeente Ouder-Amstel.

Positief en waardevol

Het hoofdstuk Context van Ouder-Amstel geeft een mooi inzicht in en onderbouwing van de beginsituatie en de te verwachten ontwikkelingen. Het rapport bevat cijfers en andere kenmerken van een zorgvuldige voorbereiding. Ook vinden wij positief dat in dit rapport expliciet benoemd wordt dat er verschillen zijn tussen de twee dorpskernen. De toelichting in de bijlagen vinden we eveneens waardevol.

Vragen en opvallende zaken

Hieronder lichten we een aantal onderwerpen en vragen uit het rapport. Daarna hebben we nog enkele detailopmerkingen en -vragen.

1) In het stuk worden **twee doelen als gelijkwaardig** benoemd:

- het beheersen van de middelen
- het invulling geven aan de vijf opgaven.

Deze twee doelen zullen niet altijd parallel lopen. Wanneer deze twee doelen wringen, wat gaat dan voor en op welke gronden?

Op p. 19 worden enkele **criteria voor de te maken keuzes** genoemd. Betreffen die ook dit issue? Zou u deze criteria wat nader willen toelichten?

Kunt u aangeven waarop de inwoners in ieder geval/ minimaal kunnen rekenen? De gemeente gaat uit van de kracht van inwoners. We mogen er toch ook van uitgaan dat de gemeente niemand laat vallen? Waar bestaat dat vangnet dan uit?

2) Door het beleidsplan heen worden soms wel en soms niet inzichten en problematiek naar de verschillende woongebieden/ dorpskernen herleid. Hierdoor komt het totale plaatje van en de eventuele urgentie in buurten en wijken niet goed in beeld. Zoals onder meer uit de Leefbaarometer naar voren komt is bijvoorbeeld de situatie in het Zonnehof-gebied zwakker en kwetsbaarder dan in de rest van de gemeente. Er is niet een samenvattende totaalanalyse en er ontbreekt nu ook een aanzet tot een helder geïntegreerd plan van aanpak voor deze buurt. Een van de grootse opgaven is wat ons betreft: hoe kan de gemeente de **draagkracht in Duivendrecht zoveel mogelijk versterken**.

De gemeente geeft aan dat het integraal beleid Sociaal Domein ook in samenhang met andere beleidsterreinen en -plannen wordt opgesteld, zoals de **Woonzorgvisie 2025-2040** waarin gekozen is voor krachtige gemengde inclusieve buurten. Advies aan de gemeente is om te komen tot:

- Meer inzicht in de verschillende cijfers en trends per dorpskern, waaronder ook de verhuishwensen,
- Een totaalplan voor Duivendrecht om zoveel mogelijk draagkracht te behouden en te vergroten,

- In Duivendrecht meer KoopGarant en koop toevoegen dan wel hiernaar omzetten,
- Overleg met Vesteda¹ (heeft verkoopnoodzaak van groot deel van de portefeuille bekend gemaakt) over hun mogelijke plannen in Duivendrecht,
- De huisvesting van kwetsbare doelgroepen meer te verspreiden in de gemeente,
- Voor ouderen in Duivendrecht ook levensloopbestendige woningen van 60 >100 m2 realiseren,
- Een afzonderlijk plan voor het Zonnehof-gebied met intensief beheer en investeringen om afglijden te voorkomen en bij voorkeur te versterken, aansluitend natuurlijk bij wat andere partijen nu al doen.

3) Pagina 13: de **percentages mantelzorgers en vrijwilligers blijven achter** bij die van vergelijkbare gemeenten. Hoe liggen deze percentages per dorpskern?

In de nota wordt voorgesteld deze inzet te stimuleren, terwijl de trend naar beneden gaat. Deze groepen zijn belangrijke pijlers onder dit nieuwe beleid. Is er niet meer nodig om de dalende trend naar boven om te buigen? Wat kan/ is er per dorpskern extra gebeuren/ nodig hiervoor?

4) Mooie visie en missie. Een van de uitgangspunten is dat mensen tijdelijk gebruik maken van de regelingen. Realiseert de gemeente zich dat er in onze gemeente inwoners zijn, die **permanent minder in staat zijn om zelfstandig** te zijn of weer te worden? Denk aan chronisch zieken, mensen met een laag IQ, mensen met een fysieke beperking.

Onder meer voor deze mensen is destijds het PGB ontwikkeld. Wat is de visie van de gemeente op het PGB? Welke rol wil de gemeente betekenen voor deze mensen? Graag ook dat opnemen in de missie en visie.

5) In de nota wordt gezegd dat er ook veel **samengewerkt gaat worden met andere domeinen** dan het sociaal domein. Hoe ziet die samenwerking eruit en kan dat ook financiële consequenties hebben? Bijvoorbeeld in het domein onderwijs kan een keuze gemaakt worden, die nadelig uitwerkt voor de vijf opgaven en voor de middelen van het sociaal domein. Zijn daar gedachten over?

6) Pagina 16 ad **Toename van vluchtelingen en statushouders**: de titel van en tekst in deze paragraaf is onzorgvuldig geformuleerd. De wettelijke taakstelling van gemeenten voor het huisvesten van statushouders is al decennia oud. Nieuw is de Spreidingswet en daarmee taakstelling voor vluchtelingen. En al eerder de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

---

¹ Clarissenhof, Vesteda: 101 eengezinswoningen in zes verschillende type woningen. Merendeel van de woningen heeft twee woonlagen en een paar woningen een derde woonlaag, de oppervlakten variëren van ca. 80 – 110 m2, de huurprijs van € 1250 - € 1705.

De titel suggereert ook een toename van statushouders. Is dat zo, blijkt dat ook uit recente cijfers en taakstellingen? De meeste gemeenten hebben een achterstand in het huisvesten van statushouders, die soms ingehaald wordt door extra statushouders te huisvesten. Ouder-Amstel heeft eveneens een inhaalslag gemaakt, waardoor er recent sprake was en nog even is van een voorstand.

7) Zou de gemeente naast het inloopsprekuur (de functie van) een **gemeenteloket in de kern Duivendrecht** willen overwegen? Nu kost het de inwoner van Duivendrecht extra tijd (met het OV 45 minuten tot een uur enkele reis) en/ of geld om een paspoort te vernieuwen, zich in te schrijven, etc. Bovendien zijn de loopafstanden van het OV in Ouderkerk naar het gemeentehuis lang en niet voor iedereen te overbruggen. Voor de mensen, die gebruik maken van deze regelingen, zou dit een behoorlijk verschil maken. Alternatief zou zijn om paspoorten bij mensen thuis af te leveren. Dat doen sommige gemeenten met meerdere kleinere kernen al.

8) In de nota wordt gesproken over **participatie van de inwoners** (we nemen aan dat dit ook gaat over inwoners, die te maken hebben met het sociaal domein). Het advies noemt dat dit proportioneel zal gaan gebeuren, wanneer het meerwaarde heeft. Het moet passend en haalbaar zijn. Voor wie? Wat zijn de gedachten hierover? Wie beoordeelt dit? Hoe wil de gemeente dat doen? De participatie zal in ieder geval aan het vastgestelde beleid moeten voldoen. Vraag: Kan de gemeente in ieder voorstel/ beleid een standaardparagraaf opnemen hoe het proces van totstandkoming verloopt, of al dan niet bewonersparticipatie wordt toegepast en waarom dat wel of niet gebeurt?

9) In de nota wordt ook gesproken over het **versterken van de sociale cohesie**, de mensen rondom die inwoners, om zo samen werkzaam te stimuleren. Hoe wil de gemeente dat doen? Is er een samenhang met de eerdergenoemde krachtige gemengde inclusieve buurten (Woonzorgvisie) en zo ja, hoe ziet u dat? Voor het *tegengaan van tweedeling in onze kernen* verwachten we dat een groter samenhangend plan nodig zal zijn. Waar zien we dat straks terugkomen?

10) Pagina 25 en 26: Kansrijk opgroeien. In deze paragraaf ontbreekt de periode van zwangerschap tot vier jaar, terwijl dat juist de ultieme basis en start in het leven vormt. In het blauwe kader wordt alleen het stimuleren van de peuteropvang genoemd. Ons advies is om hier nader in te gaan op **het programma Kansrijk van start** en bijbehorende programma's, zoals de Ooievaarsmoeders (Heerlen) en In de Box: de eerste 1.000 dagen (later genoemd in deze nota) – van conceptie tot het tweede levensjaar – zijn van grote invloed op de gezondheid, ontwikkeling en het toekomstperspectief van een kind.

11) Pagina 28 ad 6.2 Vitaal en gezond leven: voorstel een speerpunt toe te voegen **'bevorderen van vitaal en gezond voorbeeldgedrag'**.

Zoals bij ouders, coaches etc., alcohol- en rookvrij in de buurt van kinderen en jongeren, ook bij verenigingen en andere organisaties. Kennis over gezond eten en over correcte versus misleidende etiketten vergroten. Gezonde uitnodigende natuur, voedselstruiken en -bosjes, meer biodiversiteit, leuke aantrekkelijke natuur bevorderen. Beweegdiploma vanaf 2 jaar (Nijntje bij Sv IVO) e.d. meer promoten.

In Duivendrecht zijn de bakkers, groenteboer, kaas- & notenboer en slager verdwenen. Belangrijk in het kader van vitaal en gezond is dat ook deze vers-detailhandel weer terugkomt. Verzoek aan de gemeente is om ook het aanbod van gezond en aantrekkelijk voedsel in Duivendrecht te bevorderen.

12) Dit rapport gaat over alle beleidsterreinen, waarover wij adviseren. Dit kan ook iets betekenen over onze rol en de samenwerking tussen ons en de gemeente. Leven daar bij de gemeente al gedachten over? **Welke rol ziet u bijvoorbeeld voor de ASD** als het gaat om de maatschappelijke agenda en de monitoring van het beleid? Wij zouden daar graag een rol in willen spelen.

13) Er wordt in de nota terecht gesproken over de **samenwerking in de regio**, die deels verplicht is, bijvoorbeeld in de jeugdwet. Hoe ziet de wethouder die plicht en noodzaak in relatie tot de ambitie om tot integraal beleid te komen. Ervaart zij hierin ook een spanningsveld?

14) Ad 6.4 Sociale participatie en inclusie doen wij opnieuw een **pleidooi voor invoering van de Stadspas**. Wij verzoeken de gemeente de Stadspas serieus te overwegen, omdat hier behoefte aan is bij mensen met een smalle beurs, zeker tegen het licht dat alle omringende gemeenten wel een Stadspas of een vergelijkbare pas voor minima hebben.

Voor een deel van de inwoners is cultuur een essentieel onderdeel van hun kwaliteit van leven. Het biedt de mogelijkheid om te ontspannen, te ontmoeten, draagt bij aan zingeving en mee blijven doen, ook als mensen ouder worden. Welke mogelijkheden ziet u om hieraan bij te dragen vanuit het integraal beleid van de gemeente, mede gezien de doelstellingen in onder meer deze paragraaf?

Naast cultuur biedt de Stadspas ook sport en bijvoorbeeld een gratis energiecheck. Dus voor inwoners met een laag inkomen zijn er meerdere voordelen.

15) De **maatschappelijke agenda** is nog niet toegevoegd. Wanneer kunnen we deze tegemoetzien?

16) Na lezing blijft nog de vraag: wat gaat nu die inwoner van de gemeente, die gebruik maakt van het sociaal domein, **concreet merken van dit integraal beleid**? Wat wordt

er anders voor hem/ haar/ hen? Welk(e) beeld/ ambitie leeft hierover binnen de gemeente?

Nadere detailopmerkingen

- Opmerkingen in de kantlijn verdwijnen naar wij aannemen, na de opmaak.
- Pagina 10, schoolverzuim: *Hoewel het percentage laag is (3%), is dit type verzuim zorgelijk ...* Vergelijkende cijfers ontbreken hier, wilt u deze nog toevoegen?
- Pagina 11: *In Ouder-Amstel is de SES-score hoger dan nul.* Kunt u de SES-score per dorpskern laten zien? Dat zou volgens ons nuttige extra inzichten opleveren. Dezelfde vraag hebben we over de percentages meest en minst vermogenden en problematische schulden.
- Pagina 15: de juiste naam van de leefbaarheids-barometer is Leefbaarometer. Dat is makkelijker nazoeken voor de lezer. Kunnen de beide afbeeldingen groter worden weergegeven? Die van Duivendrecht komt nu niet echt uit de verf.
- Pagina 19: *elke kern unieke uitdagingen kent.* Wordt wel heel verbijzonderd zo, alternatief: (haar) eigen uitdagingen kent.
- Pagina 20: *Een sterke gemeenschap is niet maakbaar.* Deze stelling wagen wij ter discussie te stellen en staat wat ons betreft enigszins haaks op wat we aan het doen zijn, geloven en nastreven.
- Plaatje gaat over de tekst heen.
- *En zetten in op een aantrekkelijke veilige buitenruimte die stimuleert dat inwoners elkaar ontmoeten.* Toevoegen: en samen (buiten)activiteiten ondernemen?
- Pagina 23, blauwe kader, Verduurzamen van sociale huurwoningen: dit wordt toch uitgevoerd door woningcorporaties? Wat is de rol van de gemeente hier? Later in het rapport komt wel een rol van de gemeente terug. Misschien dat opnemen hier?
- Pagina 24 *ongeacht leeftijd, achtergrond, genderidentiteit, mentale en/of fysieke gezondheid of inkomen:* buurt en geloof toevoegen?
- Pagina 28: vitaal en gezond leven wordt genoemd. We weten inmiddels dat het hebben van sociale netwerken, dat ontmoeting en cultuur bijdragen aan een vitaal en gezond leven. Voorstel: om dat ook op te nemen.
- Pagina 30: de Wet integrale suïcidepreventie – ook opnemen in de bijlagen?
- Pagina 31: ZonMw – een noot ter uitleg toevoegen?
- Pagina 36 *Daarnaast benutten we online platforms om vraag en aanbod van sport, cultuur en gemeentelijke ruimten effectief te verbinden.:* de vindbaarheid van activiteiten en beschikbare ruimten is nog behoorlijk lastig. Kan nog meer verbinding gemaakt worden en een (persoonlijke) verwijs-/ meedenkfunctie gemaakt worden?
- Pagina 39: er wordt gesproken over een veilig thuis. Hier graag aan toevoegen dat we ook graag een veilige straat willen, waar met name vrouwen zich minder

onveilig voelen. Dat bevordert dat ook vrouwen blijven deelnemen aan activiteiten buitenshuis.

- Pagina 41: Mooi dat datasturing wordt genoemd. Worden de data ook benut om de effecten van het ingezette beleid te monitoren? En zo ja, hoe? Dat wordt niet echt duidelijk uit de tekst.
- Pagina 48: OOGO uitschrijven.
- , waarbij *grotere gemeenten relatief meer statushouders moeten huisvesten dan kleinere.*: vaag geformuleerd, taakstelling is naar rato van het aantal inwoners.
- *Inburgering ... financieel ontzorgen van statushouders.* Wat kort door de bocht geformuleerde paragraaf. Ontzorgen moet zijn: ondersteunen. Geeft anders ook onwenselijke associaties.
- Pagina 49: *aanspraak kunnen maken op bekostiging van vervoer van en naar school.* De essentie is dat deze scholen in het algemeen voor Ouder-Amstel buiten de gemeente zijn. Graag toevoegen.
- *Minimabeleid. Gemeenten hebben geen wettelijke verplichting ...* Lijkt ons onjuist/ onvolledig: de minimaregelingen hebben als doel mensen te behoeden voor armoede en armoede-effecten. Dit vloeit voort uit de verplichting van de overheid om mensen met een laag inkomen te ondersteunen. Dat is een sociaal grondrecht, opgenomen in artikel 20 van de grondwet. Artikel 20 regelt de bestaanszekerheid van de bevolking, de spreiding van welvaart en het recht op sociale zekerheid en bijstand. Het recht op bijzondere bijstand is vastgelegd in artikel 35 van de Participatiewet.
- Advies: de bijlagen nog even goed nalopen.

In de hoeveelheid van teksten over wat we willen en wat we doen is soms onduidelijk: zijn dit voornemens/ plannen van de gemeente of doen we dit al? Misschien handig daar nog eens kritisch naar te kijken en her en der wat puntiger te zijn.

Tot slot: alle waardering voor deze lijvige edoch logisch opgebouwde en goed aansluitende beleidsnota. Het biedt een goede kapstok voor de uitwerking en verbetering van de dienstverlening aan de inwoners. Wij gaan ervanuit dat in het 'hoe', zoals eerder aangegeven, steeds per casus opgelet wordt dat er een vaste contactpersoon is en een vaste dossierhouder, zodat de inwoner ook kan blijven rekenen op een zorgvuldige omgang met zijn/ haar situatie.

Met vriendelijke groeten,
namens de Adviesraad Sociaal Domein Ouder-Amstel

Judith Meijer